

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 11. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg01val-shoot-idm140427228627488/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Indledning til Bergens Beskrivelse

Norge og Danmark mødes paa mangfoldig Maade i Ludvig Holbergs Liv og Forfatterskab. Holberg fødtes 1684 i Bergen, som han forlod 1702 for at blive immatrikuleret ved Københavns Universitet. Allerede samme Efteraar vendte han dog tilbage til Bergen og var en Tid Huslærer hos en Præst i Voss nordøst for Bergen. 1704 drog han paa Rejse til Holland og saa aldrig sin Fødeby mere. Vinteren 1705-06 tilbragte han i Kristianssand; derefter rejste han til England 1706-08, og fra den Tid var hans Hjemby København, hvorfra han foretog Rejser ud i Europa.

Men mere end tredive Aar efter Afskeden med Bergen fik Holberg i Hænde et Manuskript paa over Tusinde Sider, en Beskrivelse af Bergen. Denne var forfattet af en afdød Konrektor – d.v.s. Vicerektor – ved Latinskolen i Bergen Edvard Edvarlsen (1650-95). Holberg har, øjensynlig med Glæde, paataget sig at bearbejde og udgive den gamle Lærers flittige Arbejde om deres fælles Fødeby. Holberg forenkler Stilen, og han forkorter Fremstillingen, hvor der i for høj Grad er Ophobninger af Detaljer. Han faar af Bergens Borgmester, Claus Fasting (1674-1739), mange Oplysninger om Ændringer i Byens Tilstand. Endelig forfatter Holberg nogle faa Kapitler, hvor han mellem historiske og topografiske Oplysninger indlægger egne Minder om Byen og dens Indvaanere. Bergens Beskrivelse udkom 1737, og naar vi nu indleder Holbergs Skrifter med nogle Erindringsstykker herfra, saa ser vi med den halvhundredaarige Forfatter tilbage paa den By, hvor han

INDLEDNING TIL BERGENS BESKRIVELSE

havde levet sin Barndom og første Ungdom. – Holbergs Selvbiografi, i nærværende Udgaves Bind XII, beretter om Familien og dens Tilværelse i og omkring Bergen.

Tekstgrundlag. Originaludgavens Første Parts Cap. VII og Cap. VIII (med Udeladelser); i Tekstredaktion efter Ludvig Holberg; Samlede Skrifter udgivne af Carl S. Petersen, Bind IX, 1928, S. 373 ff. Jf. Bind XVIII, 1963, Tekstkritisk Tillæg S. 165.

Litteratur. Maria Stub Irgens: Ludvig Holberg i »Bergens Beskrivelse«. En litteraturhistorisk Studie. (Kristiania 1906). – Francis Bull: Holberg som historiker (Kristiania 1913), S. 103–05. – Th. A. Müller: Den unge Ludvig Holberg (1943), S. 9 ff.